

Opis in potek poroda

Definicija poroda

- *Porod je proces, v katerem se plod, plodovi ovoji in posteljica porodijo – iztisnejo iz maternice*
- *Normalen (naraven, pravilen) porod je, ko se konec nosečnosti rodi plod v zatilni vstavi in se porod konča z naravnimi silami srečno za mater in otroka*
- *Porode razdelimo po :*
  - *številu plodov (enoploden, dvoploden .....)*
  - *po poteku (normalen, nepravilen, patološki)*
  - *glede na porodno pomoč (spontane, operativne)*
  - *po trajanju nosečnosti (predčasni, pravočasni, pozni)*

Pravočasni porod

- Po definiciji WHO traja normalna nosečnost od 37 -42 tednov
- < 37 tednov - prezgodnji porod (danes upoštevamo vse porode po 22.tednu nosečnosti kot preygodnji porod)
- > 42 tednov - pozni (poterminski) porod

Znanilci poroda

- Spuščanje vodilnega plodovega dela
  - 3 tedne pred porodom pri prvorodki, občutek pritiska na mehur, spremenjena oblika trebuha
- Krči v trebuhu in v križu (nosečnostni popadki)
  - neredne, kratke, posamezne kontrakcije
- Zorenje in krajšanje cerviksa
  - v nožničnem delu maternice se poveča količina glukozaminov, ki vežejo vodo, kolagene vitre se prerazporedijo in lizirajo

Začetek poroda

- Redni, boleči popadki + izginotje nožničnega dela maternice
- Krvava sluz
- Spontan razpok plodovih ovojev
- Porod sprožijo med seboj prepleteni procesi, ki so med seboj povezani po povratnih zvezah (fetalni ACTH, androgeni, placentarni estrogeni in interlevkini, prostaglandini in oksitocin)

Mehanizem poroda

- Porodni kanal
- Porodni objekt
- Porodne sile

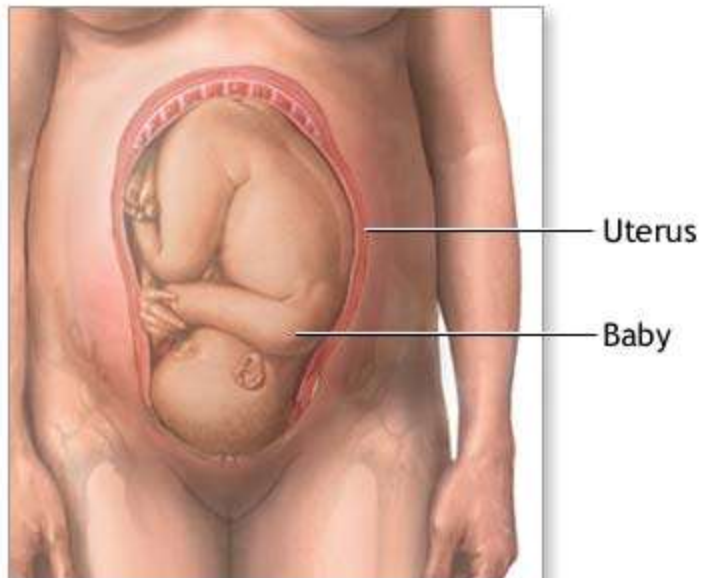
Porodni objekt

Stanje ploda v materinem telesu opisujemo s 4 parametri:

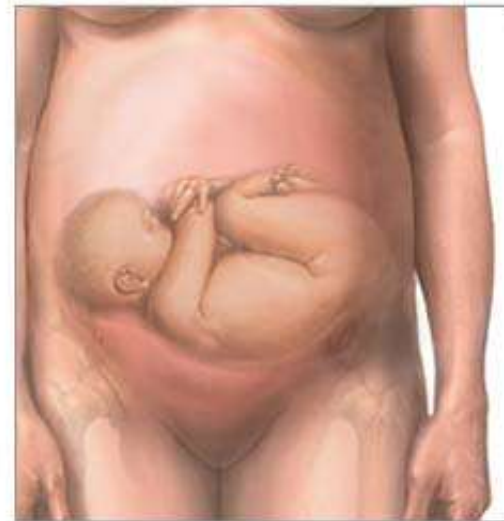
- Lega ploda (SITUS)
- Vstava ploda (PRESENTATIO)
- Položaj ploda (POSITIO)
- Drža ploda (HABITUS)

Lega ploda (SITUS)

- Odnos med vzdolžno osjo ploda z vzdolžno osjo maternice :
  - vzdožna lega (99,5%)
  - prečna lega
  - poševna lega

Fetus in transverse lie presentation

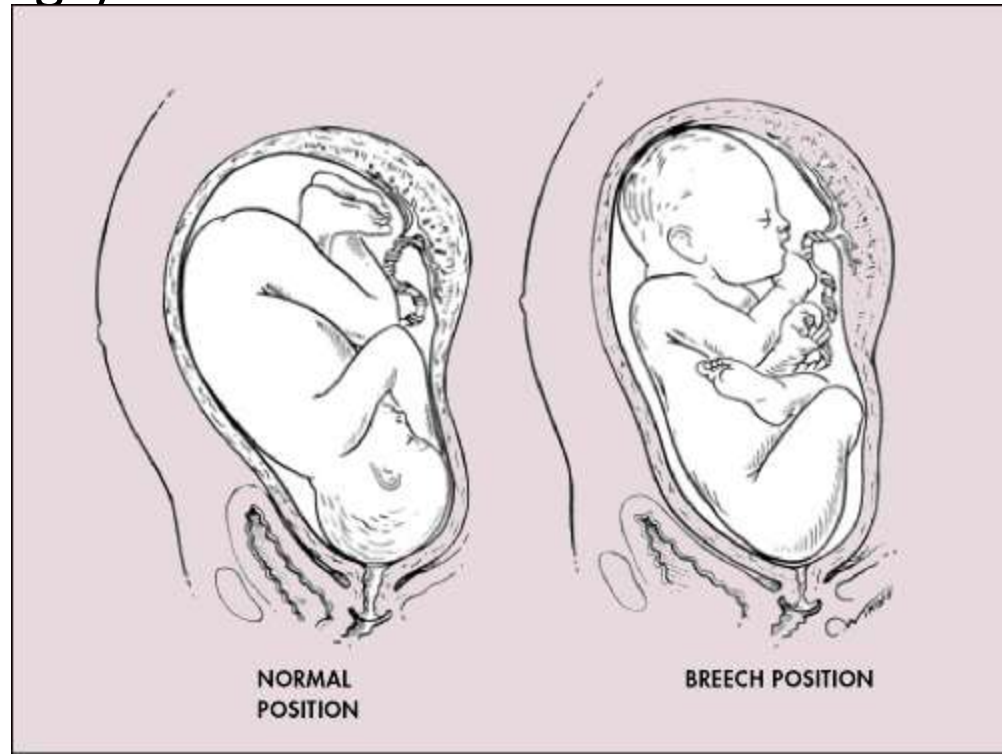

Vstava ploda (PRESENTATIO)

- Odnos sprednjega, vodilnega dela do medeničnega vhoda :
  - glavična (96%)
  - medenična (3,5% - 4 %)
  - ramenska (pri prečni legi)

Zatilna, temenska, obrazna, čelna

Zadnjična, zadnjičnonožna, nožna,
kolenska

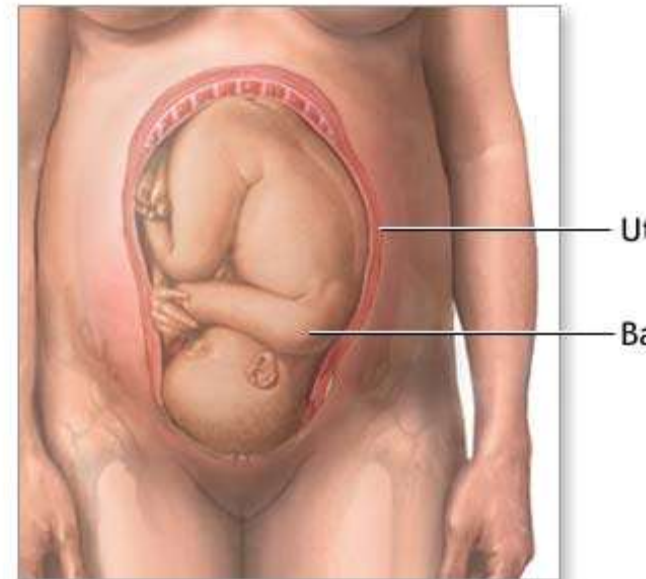

Položaj ploda (POSITIO)

- Odnos plodovega hrbta do maternice ali odnos plodove glavice do maternice pri prečni legi .
  - I. Pozicija : - plodov hrbet levo (pri vzdolžni legi) (2x pogosteje)
    - plodova glavica levo (pri prečni legi)
  - II. Pozicija : - plodov hrbet desno
    - plodova glavica desno

Drža ploda (HABITUS)

- S tem označujemo medsebojno razmerje posameznih plodovih delov :
  - pravilna (plod je v zatilni vstavi, glavica je sklonjena, flektirana na prsi, hrbtenica je močno usločena, zg. udi so prekrižani na prsih in sp. udi na trebuhu ter skrčeni v kolkih in kolenih)
  - nepravilna (glavica je bolj ali manj iztegnjena, deflektirana, hrbtenica je upognjen

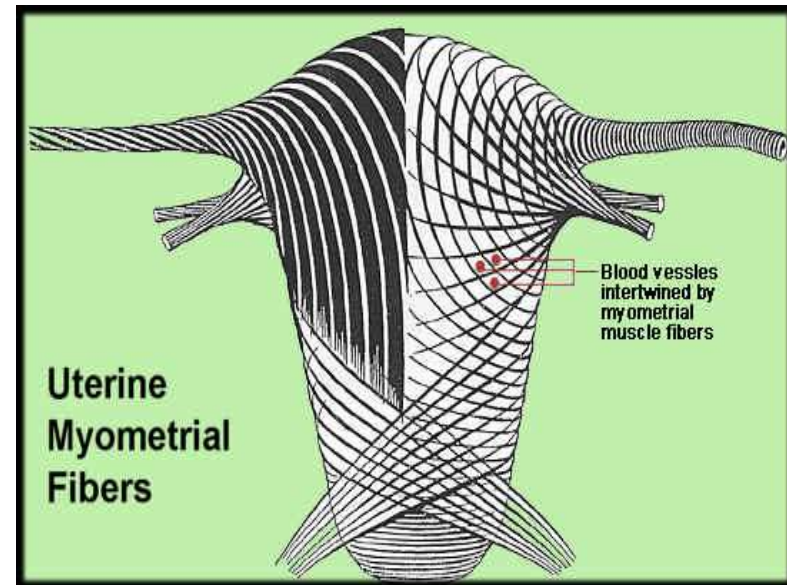

Porodne sile

- So tiste sile, ki so potrebne za iztis iz maternice : popadki in trebušni pritisk
- POPADKI so
v presledkih se ponavljajoči krči gladkega mišičja maternice

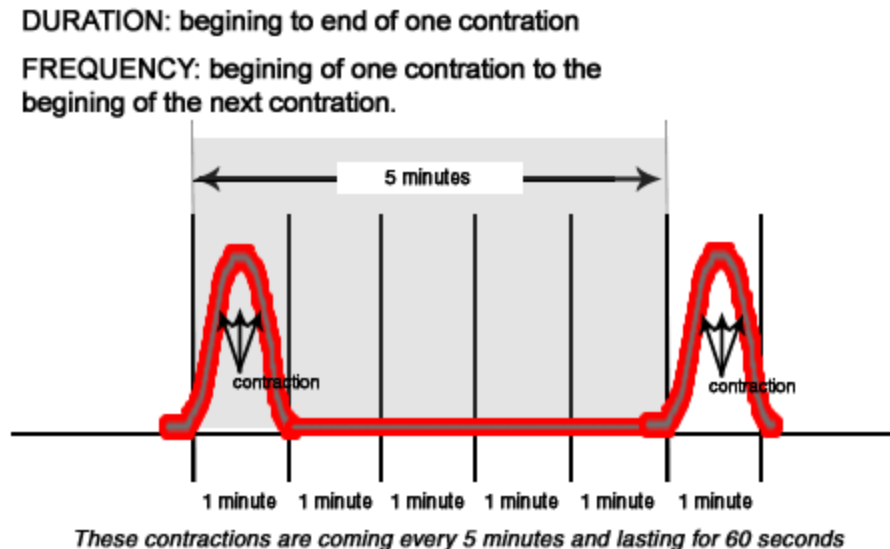
Funkcionalno ut. :

1. Skrčevalni del (telo maternice)
2. Raztezni del (mater. ožina in vrat)

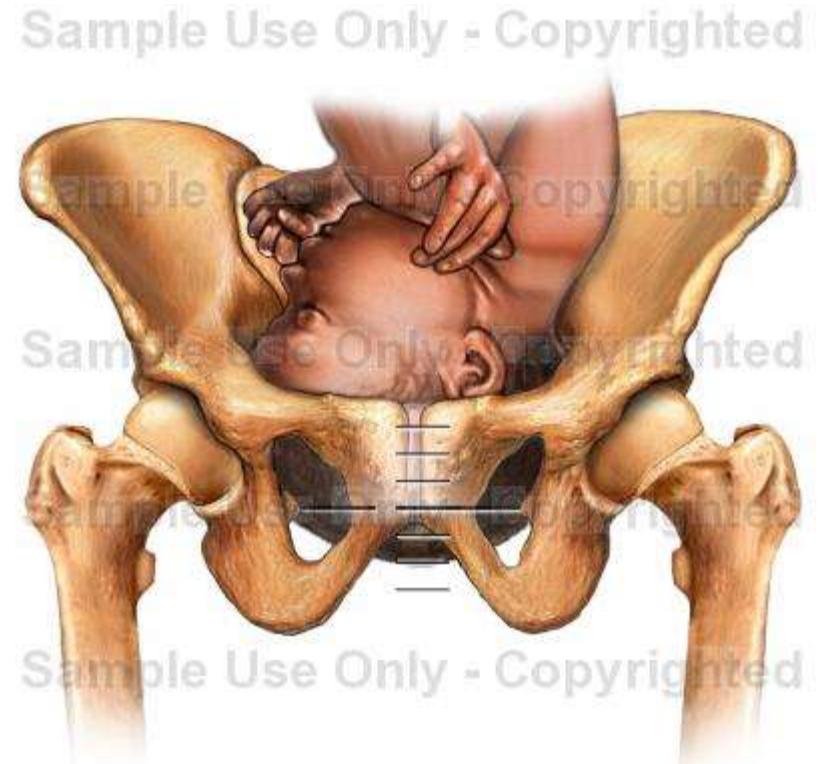
Popadki

- Nosečnostni popadki - (Braxton Hicksove kontrakcije)
redki, neredni, kratkotrajni, slabi
- Porodni popadki (odpiralne dobe, iztisne dobe, posteljnični)
redni
trajajo $\frac{1}{2}$ do $1\frac{1}{2}$ min - med popadki so daljši in krajši premori (15 do 1 min.)
boleči
- Poporodni popadki
neredni

Porodni kanal

- Kosčeni in mehkotkivni del
- Vhod - prečno ovalen
- Sredina (ožina) - okrogel
- Izhod - vzdolžno ovalen

Plodova glavica

- Plod se mora med porodom prilagoditi posebnostim porodnega kanala
- Plodova glavica se mora primerno oblikovati
- Plodova hrbtenica se mora med poraja njem kriviti

- Sklanjanje glavice
- Pomikanje naprej
- Notranje sukanje
- Iztegovanje
- Zunanje sukanje

Normalen potek poroda

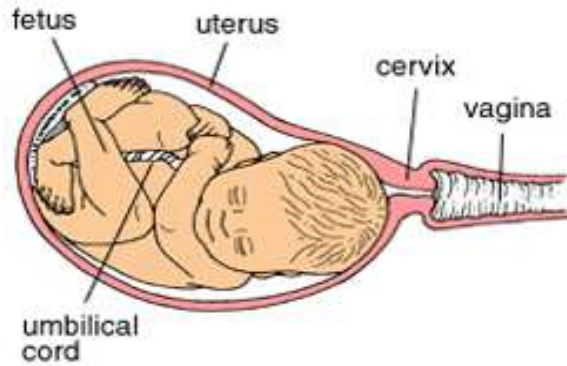
- Prva porodna doba – doba odpiranja (7-12 ur) :
  - latentna doba (zorenje) - od rednih popadkov do dilatacije cervikalnega kanala za 2 cm
  - aktivna doba - odpiranje materničnega vratu in spuščanje plodovega dela v porodni kanal
- Druga porodna doba – doba iztisa (1-2 uri)
- Tretja porodna doba – posteljična doba

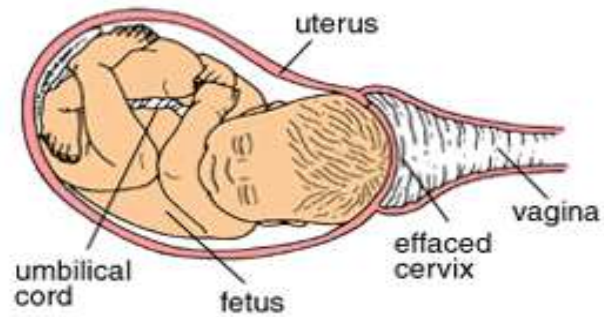
Normalen potek poroda

Stage 1

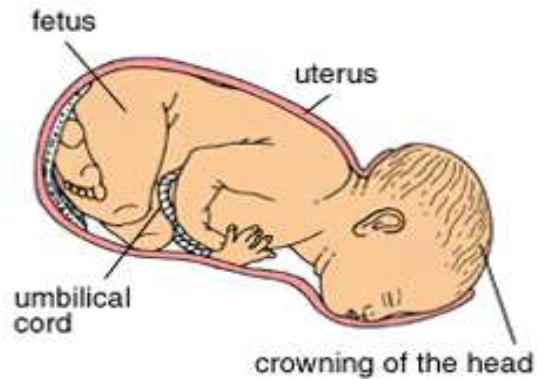
initial (latent) phase

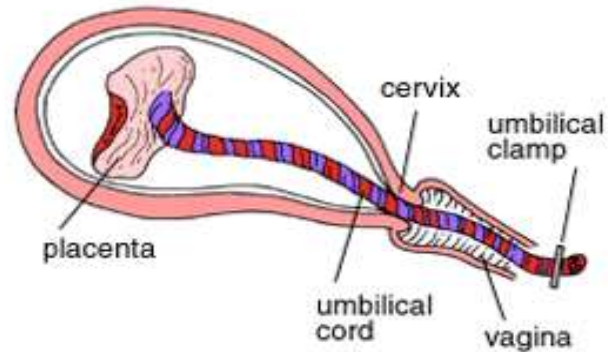
active phase

Stage 2

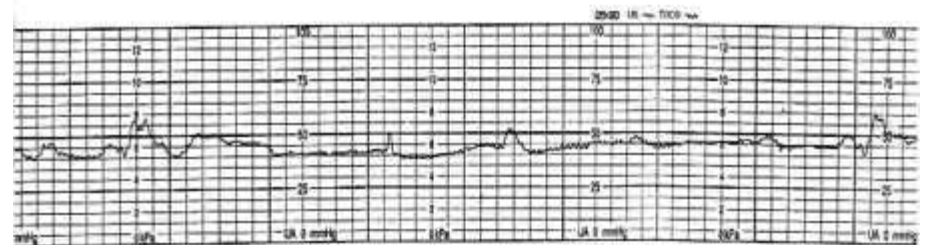
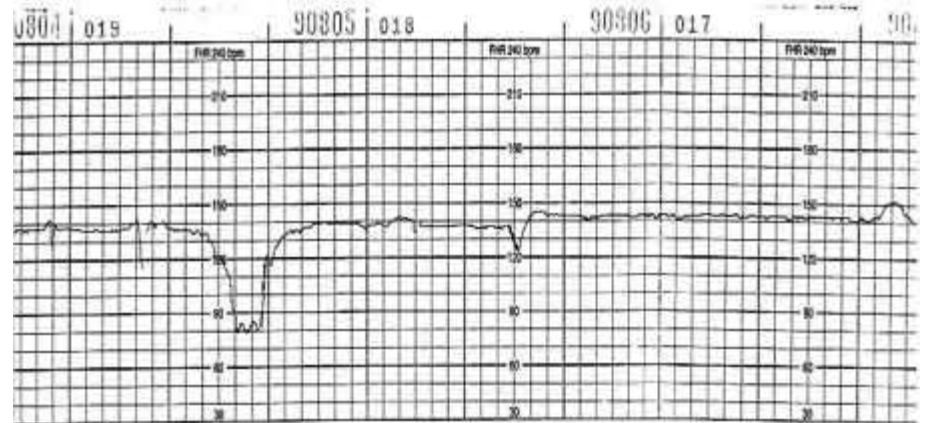

Stage 3

Vodstvo prve porodne dobe

- Opazujemo vitalne funkcije .
  - RR, pulz, temperatura, opazujemo dihanje, stanje sluznic in kože, stanje zavesti
- Spremljanje plodovih srčnih utripov in spremljanje popadkov
  - CTG : zapis srčnih utripov (frekvenca 120-160/min; pogostnost, trajanje, jakost popadkov
- Plodovi ovoji , plodovnica
  - prezgodnji razpok? , barva plodovnice (čista, zelenkasta?)
- Zapisovanje partograma
  - kontrola odpiranja materničnega ustja, spuščanje vodilnega plodovega dela
- Nadzor mehurja, črevesja
- Vzdrževanje morale, psihična podpora

Vodstvo druge porodne dobe

- Pazimo na iste stvari kot v prvi por.dobi – vendar so pri vodstvu iztisne dobe še neke posebnosti:
  - ugotoviti primeren položaj za porod
  - učenje pravilnega pritiskanja (popadki hitrejši, dolgotrajnejši, močnejši, praviloma manj boleči , pridruži se še trebušni pritisk)
  - priprava, umivanje presredka ; varovanje presredka , rez presredka (episiotomia)
  - po rojstvu glavice nežno brisanje ust in nosu, pri mekonijski plodovnici aspiracija

Vodstvo tretje porodne dobe

- Prerežemo popkovnico , obrišemo plod , opazujemo porodnico (krvavitev!)
- Znaki, da se je posteljica ločila:
  - Schröderjevo znamenje - vrh maternice se dvigne 2 prsta nad popek
  - Ahlfeldovo znamenje - mesto, kjer smo prevezali popkovnico se pomakne nekaj cm navzven
  - Kleinovo znamenje - če porodnica pritisne se pomakne popkovnica navzven
  - Küstnerjevo znamenje - pri pritisku za sramničnim lokom ostane popkovnica, če je ločena na istem mestu
- Pregled posteljice - natančen pregled obeh strani posteljice in popkovnice
- Oskrba presredka, opazovanje krvavitve
- Prvi podoj

Vodstvo po porodu

- Prve 3 ure po porodu – porodnica še v porodni sobi :
- Kontroliramo RR, pulz, dihanje, sluznice
- Opazujemo krčljivost maternice
- Opazujemo krvavitev iz nožnice
- Uredimo otroka

Lajšanje porodne bolečine

- Psihosomatska priprava na porod
- Zdravila
  - narkotiki, pomirjevala, inhalacijski analgetiki
- Področna analgezija
  - epiduralna, spinalna analgezija, cervikalni blok, pudendalni blok
- Nefarmakološka sredstva
  - gibanje, toplotna stimulacija, masaža, akupunktura, transkutana električna stimulacija živcev, hipnoza, glasba